

شناسه	تاریخ تهیه گزارش	رویه اصلاحی	۱۴۰۱/۰۷/۱۹
عنوان موضوع	طرح چگونگی اخذ مجوز جهت واحدهای کارخانه فرآوری سیار مواد معدنی در استان و اتخاذ تصمیمات لازم در این خصوص		
مرجع طرح موضوع	کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق بازرگانی،		
شرح موضوع	<p>کمیسیون معدن و صنایع معدنی، طی نامه شماره ۱۴۰۱/۲۲۵۱/د مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۰۶ مشکلات و موانع فعال سازی معادن غیر فعال استان با عیار پایین به دلیل حجم کم ذخیره مواد معدنی و ملاحظات زیست محیطی را عنوان و احداث یک کارخانه فرآوری را فاقد صرفه بیان نمود و پیشنهاد واحدهای فرآوری سیار معدنی که می تواند مجموعه ای از این معادن را فعال نموده و به طرز چشم گیری هزینه حمل و نقل و سرمایه گذاری اولیه جهت احداث کارخانه را منعکس نمود. موضوع در هفتمین جلسه دبیرخانه استانی کمیته حمایت از کسب و کار مطرح و کمیسیون معدن طرح توجیهی مالی تدوین شده در این خصوص را ارائه نمود و پس از بحث و بررسی مقرر گردید که ادامه موضوع در جلسه بعدی کمیته مطرح گردد. در این راستا تصمیمات هفتمین جلسه کمیته حمایت از کسب و کار منعکس و پس از ابلاغ نظر به مباحث مطرح شده در جلسه کمیسیون معدن طی مکاتبه ی ۱۴۰۱/۳۰۶۶/د مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۰۲ پیشنهاد نمود درباره ایجاد و احداث این مدل از کارخانجات سازمان صمت کد آیسیک در این خصوص تعریف و سازمان محیط زیست پیشنهادات خود را درباره الزامات زیست محیطی ارائه نماید. در این راستا مفاد مکاتبه طی نامه شماره ۱۴۰۱/۳۷۲۰/ص مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۰۹ منعکس و سازمان محیط زیست در این خصوص پیشنهادات خود را طبق نامه ۳۶۶۵۹ مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۱۳ مطرح نمود. موضوع مجدد در هشتمین جلسه کمیته حمایت از کسب و کار مطرح و تصمیمات ابلاغ شد. در این زمینه اداره کل محیط زیست طی نامه شماره ۳۹۹۹۷ مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۱۳ اعلام نظر نمود. ضمن اینکه دبیرکل اتاق خراسان رضوی در نامه ای (۱۴۰۲/۷۲۴/ص مورخ ۱۴۰۲/۳/۱۰) خطاب به اداره کل محیط زیست استان اعلام نمود فعالیت واحدهای سیار مسبق به سابقه بوده اند و برای نمونه می توان به واحد فرآوری سیار معدن مس «هندوآباد» اردستان، واحد پرعیار سازی معدن مس «رمشک» جنوب کرمان، واحد پلاستی «بزمان» سیستان و بلوچستان و واحد فرآوری سرب و روی «منصور آباد» تفت یزد اشاره کرد.</p>		
ایرادات و مشکلات مطروحه	<p>نظر به اینکه بررسی های اولیه حاکی از این است که ۹۸ درصد معادن کشور کوچک مقیاس هستند و ۶۵ درصد تولید ایران را به خود اختصاص می دهند. و از طرفی یکی از سیاست هایی که در حوزه توانمندسازی بخش خصوصی دنبال می شود، برنامه ساخت و توسعه واحدهای سیار فرآوری مواد معدنی است که می تواند معادن کوچک و متوسط فلزی و غیرفلزی که احداث واحدهای فرآوری به شکل ثابت برای آنها توجیه اقتصادی ندارد را زیرپوشش قرار داده و بتوانند از طریق واحدهای سیار فرآوری مواد این معادن فعال گردد. این اقدام گامی موثر به منظور فعال شدن معادن متعدد کوچک و متوسط مقیاسی است که فعالیت های شان متوقف و راکد شده زیرا بخش معدن ایران به شدت وابسته به معدنکاری های کوچک مقیاس است اما فعال شدن معدنکاری کوچک مقیاس در ایران نیازمند تامین سیستم های فرآوری سیار است. در خصوص مشکلات و موانع فعالیت واحدهای معدنی غیرفعال استان یکی از مشکلات اصلی در این خصوص از سوی صاحبان این معادن مسائل مربوط به عیار پایین برخی از معادن عنوان شده است. در برخی موارد با توجه به ملاحظات زیست محیطی، و یا عموماً به دلیل حجم کم ذخیره، احداث یک کارخانه فرآوری فاقد صرفه اقتصادی می باشد. اما با ایجاد واحدهای فرآوری سیار میتوان مجموعه معادن مشابه در یک</p>		

محدوده را به نحوی فعال کرد که علاوه بر ایجاد ارزش افزوده، به طرز چشم گیری هزینه حمل و نقل مواد معدنی کاهش پیدا کند. ضمن اینکه در تکالیف ماده ۹۰ آیین نامه اجرایی قانون معادن بهره برداران معدنی که احداث واحد کانه آرای، فرآوری و صنایع معدنی حسب درخواست آنها در طرح بهره برداری به تصویب برسد، نیازی به صدور جواز تاسیس برای آنها نیست و مجازند در محدوده پروانه مربوط، نسبت به ایجاد واحد مذکور اقدام و دستگاه های اجرایی موظفند با این قبیل بهره برداران نظیر سایر دارندگان جواز تاسیس رفتار کنند. این قبیل بهره برداران مشمول حمایت ها و مشوق های دولت خواهند بود، ذکر شده است. همچنین در شصت و هشتمین جلسه هیات مقررات زدایی و بهبود محیط کسب و کار به شماره ۸۰/۱۶۶۱۲۷ مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۱۶ صدور پروانه بهره برداری صنایع معدنی در محدوده معادن به سایرین به صورت استیجاری پیشنهاد اصلاح ماده ۹۰ آیین نامه اجرایی قانون معادن موضوع تصویب نامه شماره ۸۵۷۴۴/ت/۴۹۰۸۹ ک مورخ ۱۳۹۲/۴/۱۱ به شرح زیر تأیید و مقرر شد مراتب از سوی رییس هیأت مقررات زدایی برای طی مراحل قانونی به هیأت محترم وزیران ارسال شود. "صدور جواز تاسیس برای بهره برداران و دارندگان مجوزهای معدنی که احداث کانه آرای، فرآوری و صنایع معدنی (به صورت ثابت و سیار) حسب درخواست آنها در طرح بهره برداری به تأیید وزارت صنعت، معدن و تجارت رسیده مورد نیاز نبوده و این قبیل بهره برداران و دارندگان مجوزهای معدنی مجاز به ایجاد واحد فرآوری در محدوده پروانه و جواز برداشت مربوطه هستند. اجرای این مصوبه به صورت مشارکت در سرمایه گذاری یا استیجاری امکان پذیر بوده و دستگاه های اجرایی موظفند خدمات مورد نیاز به این فعالان اقتصادی را ارائه کنند."

هرچند ضرورت و اهمیت موضوع شفاف و فاقد ابهام است و اداره کل محیط زیست استان به لحاظ نظارت های زیست محیطی می تواند در یک معدن دو پروانه زیست محیطی یکی برای معدن و دیگری برای کارخانه فرآوری صادر نماید بدون اینکه ضرورت داشته باشد که کارخانه فرآوری در مالکیت معدنکار بوده و یا به صورت پیمانکاری دارای قرار داد با معدن باشد. ضمن اینکه فعالیت واحدهای سیار مسبق به سابقه بوده اند و برای نمونه می توان به واحد فرآوری سیار معدن مس «هندوآباد» اردستان، واحد پرعیار سازی معدن مس «رم شک» جنوب کرمان، واحد پلا سری «بزمان» سیستان و بلوچستان و واحد فرآوری سرب و روی «منصور آباد» تفت یزد اشاره کرد.

نظرات اعضا حاضر در جلسات کارشناسی:

جلسه اول (جلسه هفتم دبیرخانه کمیته حمایت از کسب و کار):
در هفتمین جلسه دبیرخانه کمیته حمایت از کسب و کار استان (دبیرخانه بند ب ماده ۱۲ قانون احکام دائمی توسعه) در سال جاری، موضوع اخذ مجوز برای واحدهای سیار فرآوری مواد معدنی، مطرح و بررسی گردید.
«علی اکبر لبافی»، رئیس دبیرخانه کمیته حمایت از کسب و کار استان در این نشست در خصوص موضوع صدور مجوز برای واحدهای سیار فرآوری مواد معدنی به عنوان اولین دستور کار جلسه گفت: در ارزیابی های صورت گرفته در خصوص فعالیت معادن استان، مشخص شد که بیش از ۴۰ درصد معادن خراسان رضوی غیرفعال هستند. بر این اساس، کمیسیون معدن و صنایع معدنی پایش، جلسات، تحقیق و بررسی های متعددی انجام داد و عواملی که سبب عدم فعالیت معادن خراسان رضوی هستند را استخراج کرد.

جمع بندی جلسات
کارگروه تخصصی
(کارشناسی) به تاریخ
۱۴۰۰/۹/۲۶
و ۱۴۰۱/۱۱/۱۹

وی با اشاره به نبود صرفه اقتصادی برای خرید ماشین آلات فرآوری در برخی معادن تصریح کرد: برخی از معادن کوچک مقیاس، ذخایر اندکی دارند و خرید ماشین آلات سنگین و خطوط تولید با هزینه‌های چشمگیر برای فرآوری ذخایر آنها، فاقد صرفه اقتصادی است. به همین دلیل، کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق بازرگانی خراسان رضوی پیشنهاد داد تا بتواند با اخذ مجوز از ادارات کل صمت و محیطی زیست استان خطوط تولید فرآوری مواد معدنی خریداری و بر اساس نیاز هر معدن نسبت به نصب خطوط و انجام فرآیند فرآوری به هر میزان و مدتی که هر معدن نیاز دارد اقدام و برای سایر معادن نیز این جایابی صورت گرفته و از اتلاف و اسراف منابع جلوگیری شود

ایجاد کارخانه فرآوری برای معادن کوچک صرفه اقتصادی ندارد

محسن فلکی، کارشناس دبیرخانه کمیته حمایت از کسب و کار استان نیز در تشریح این دستورکار اظهار کرد: یکی از مشکلات مطرح شده از سوی صاحبان معادن غیرفعال، مربوط به عیار پایین برخی از معادن است. در برخی موارد با توجه به ملاحظات زیست محیطی یا عموماً به دلیل حجم کم ذخیره ماده معدنی، احداث یک کارخانه فرآوری فاقد صرفه اقتصادی است؛ اما با ایجاد واحدهای فرآوری بسیار می‌توان مجموعه معادن مشابه در یک محدوده را به نحوی فعال کرد که علاوه بر ایجاد ارزش افزوده به طرز چشم‌گیری هزینه حمل‌ونقل مواد معدنی کاهش پیدا کند.

۹۸ درصد معادن کشور کوچک مقیاس هستند

در ادامه انور کامکار رحیمی، دبیر خانه معدن خراسان رضوی در خصوص این دستورکار عنوان کرد: ۹۸ درصد معادن کشور کوچک مقیاس هستند. یکی از سیاست‌هایی که در حوزه توانمندسازی بخش خصوصی دنبال می‌شود، برنامه ساخت و توسعه واحدهای بسیار فرآوری مواد معدنی است که می‌تواند معادن کوچک و متوسط فلزی و غیرفلزی را که احداث واحدهای فرآوری به شکل ثابت برای آنها فاقد توجیه اقتصادی است، زیر پوشش قرار دهد تا این معادن از طریق واحدهای بسیار فرآوری فعال‌تر گردند.

وی افزود: این اقدام گامی موثر به منظور فعال شدن معادن متعدد کوچک و متوسط مقیاسی است که فعالیت‌هایشان متوقف و راکد شده زیرا بخش معدن ایران به شدت وابسته به معدن‌کاری‌های کوچک مقیاس است اما فعال شدن معدن‌کاری کوچک مقیاس در ایران نیازمند تامین سیستم‌های فرآوری بسیار است. این طرح از خام‌فروشی و غیرفعال شدن معادن کوچک مقیاس جلوگیری می‌کند و از منظر اقتصادی کاملاً توجیه دارد.

کامکار رحیمی خاطرنشان کرد: یک دستگاه فرآوری معدنی که در محدوده کوچک شروع به فعالیت می‌کند، می‌تواند معادن اطراف را پوشش دهد.

محیط زیست تنها به مکان مجوز می‌دهد

در ادامه قادر طالب‌زاده، کارشناس اداره کل حفاظت محیط زیست استان بیان کرد: اکثر مشکلات در حوزه معدن، مشکلات زیست محیطی است. برای معادن کوچک هزینه‌های فرآوری هنگفت است و صرفه اقتصادی ندارد.

وی در خصوص مجوز فعالیت ماشین آلات فرآوری معدنی اظهار کرد: مجوزهای سامان حفاظت محیط زیست بر اساس مکان استقرار واحد معدنی است. در هر مکان دارای مجوزی، دستگاه فرآوری می‌تواند فعالیت کند. ما نمی‌توانیم برای دستگاه بسیار مجوز صادر کنیم.

کارشناس اداره کل صنایع، معادن و تجارت خراسان رضوی نیز خاطرنشان کرد: برای هر معدن تنها یک مجوز بهره‌برداری صادر می‌شود و با صدور دو مجوز بهره‌برداری سوء استفاده‌های گذشته تکرار خواهد شد. سازمان صمت برای ماشین‌آلاتی که وجود ندارد، مجوز صادر نمی‌کند.

پیشنهاد پیمانکاری واحدهای سیار فرآوری

برخی از اعضاء حاضر در این نشست، پیشنهاد پیمانکاری واحدهای سیار فرآوری را مطرح کردند که ضمن موافقت اولیه مقرر شد کمیسیون معدن در این خصوص بررسی بیشتری بعمل آورد

لبافی رئیس دبیرخانه کمیته حمایت از کسب و کار در این خصوص اظهار کرد: سازمان محیط زیست، معدن کار را متولی اصلی فعالیت های معدنی می‌داند و بر این اساس؛ معدن کار بایستی دو مجوز جداگانه برای معدن و ماشین‌آلات یا کارخانه فرآوری دریافت کند؛ اما براساس نظرات مطرح شده، سازمان صمت چنین مجوزی را صادر نکرده است.

وی اضافه کرد: می‌توان چنین پیشنهاد داد که واحدهای سیار فرآوری در قالب پیمانکاری در خط تولید معدن قرار گیرند و مجوزهای لازم را دریافت کنند و با معادنی که به آن نیازمند هستند نیز، همکاری نمایند. در عین حال سازمان صمت استان و محیط زیست نیز مجوز لازم برای فعالیت واحد سیار را صادر کنند.

جلسه دوم (هشتمین جلسه کمیته حمایت از کسب و کار):

هشتمین جلسه دبیرخانه حمایت از کسب و کار خراسان رضوی (کمیته بند ب ماده قانون احکام دائمی توسعه ۱۲) با محوریت بررسی «چگونگی اخذ مجوز واحدهای کارخانه فرآوری سیار مواد معدنی در استان» برگزار شد.

«علی اکبر لبافی»، رئیس این دبیرخانه اظهار کرد: بخش خصوصی تقاضا دارد که واحدهای سیار فرآوری مرکزی احداث شود که در چهارچوب مشخص به صورت چرخشی به واحدهای کوچک و بزرگ معدنی خدمات رسانی کند. این اقدام هزینه های فرآوری را کاهش می دهد اما چالش اصلی در اخذ مجوز برای این واحدها است. بیشترین چالش در این رابطه با اداره کل محیط زیست استان است که مکاتباتی در این رابطه انجام شد و پاسخ هایی نیز به دبیرخانه شورای گفت و گو ارسال گردید. کلیات این مکاتبه حاکی از آن است که اداره کل محیط زیست به صورت شفاف با این موضوع مخالفت خود را اعلام کرده است.

لبافی خاطرنشان کرد: به رغم آن که اداره کل صمت نیز با احداث واحدهای سیار فرآوری مواد معدنی مخالفتی ندارد؛ اما برای روشن شدن ابعاد موضوع مقرر شد جلسه ای در این رابطه برگزار شود تا این مساله به صورت کارشناسی به شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی استان منعکس گردد.

لبافی با طرح این سوال که آیا فرآیند صدور مجوز برای واحدهای سیار فرآوری معدنی در استان امکان پذیر است یا خیر؟، یادآور شد: اگر پاسخ منفی است، باید راهکارهایی ارائه شود تا از شرایط موجود گذر کنیم یا با استعلام از مرکز این مساله را حل و فصل کنیم.

اداره کل محیط زیست، الزامات احداث واحدهای سیار فرآوری را اعلام کند

احمد رضا صفار طبسی، رئیس کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق خراسان رضوی نیز با بیان اینکه موضوع محیط زیست اهمیت قابل توجهی دارد، تصریح کرد: در حال حاضر ۴۸۳ معدن غیر فعال در استان وجود دارد که

حداقل نیمی از آن‌ها به دلیل عیار پایین و هزینه‌های حمل و نقل، فاقد توجیه اقتصادی است. به بیان دیگر حمل این مواد معدنی صرفاً تا فاصله ۱۰۰ کیلومتر توجیه اقتصادی دارد.

وی یادآور شد: حمل مواد معدنی و رساندن آن به واحدهای فرآوری به دلیل ایجاد آلودگی، م صرف بالای گازوئیل، استهلاک وسایل حمل و نقل و... فاقد توجیه است، از این رو تقاضای می‌شود، اداره کل محیط زیست استان الزامات لازم برای ایجاد واحدهای سیار فرآوری را به بخش خصوصی اعلام کند تا ما بتوانیم براساس این الزامات نسبت به احداث این واحدها اقدام کنیم. اگر بخش خصوصی الزامات را رعایت نکرد، اداره کل محیط زیست می‌تواند واحد مورد نظر را پلمپ کند.

صفا طبسی خاطر نشان کرد: در حال حاضر یک واحد فرآوری مواد معدنی در اطراف مشهد در حال فعالیت است که هیچ نظارتی بر این واحد صورت نمی‌گیرد، در واقع این واحد به صورت غیرقانونی فعال است. این در حالی است که ما تقاضای داریم فعالیت مان در چهارچوب ضوابط اداره کل محیط زیست و با نظارت این اداره کل انجام شود.

رئیس کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق خراسان رضوی تصریح کرد: احداث واحدهای سیار فرآوری مواد معدنی از یک سو برای دولت درآمدزایی و برای مناطق روستایی اشتغالزایی می‌کند و از سوی دیگر برای معدن دار موجب ایجاد ارزش افزوده می‌شود.

وی یادآور شد: شرکت تولیدکننده و معدن دار به صورت مشترک می‌توانند تضامین لازم را بابت رعایت الزامات اداره کل محیط زیست ارائه کنند و در صورت تخلف دو طرف باید پاسخگو باشند.

محیط زیست: صدور مجوز برای واحدهای سیار فرآوری مواد معدنی ممکن نیست

قادر طالب زاده، کارشناس اداره کل حفاظت محیط زیست خراسان رضوی گفت: فرآوری معدن نیازمند ارزیابی است. به بیان دیگر برای انجام فعالیت در هر نقطه باید ارزیابی‌های لازم توسط اداره کل محیط زیست انجام شود. حال در صورت ایجاد آلودگی چه کسی پاسخگو است؛ واحد فرآوری یا معدن دار؟

وی افزود: اداره کل محیط زیست صرفاً مجوزها را برای مکان صادر می‌کند نه دستگاه. معادن غیرفعال دارای مالک حقوقی یا حقیقی هستند که برای ایجاد واحد فرآوری باید نسبت به اخذ مجوز اقدام کنند. هر کدام از این معادن براساس مراحل قانونی می‌توانند مجوزهای لازم را اخذ کنند. بر این اساس طرف قرارداد اداره کل محیط زیست نیز شخصیت حقیقی یا حقوقی صاحب مکان است. حال تفاوتی ندارد دستگاه‌های به کار گرفته مربوط به شرکت باشد یا معدن دار یا واحدهای فرآوری. پس از اخذ پروانه بهره برداری توسط شخصیت حقیقی یا حقوقی یکسری الزامات از سوی اداره کل محیط زیست ابلاغ می‌شود.

وی یادآور شد: الزامات معادن قوچان و خواف با یکدیگر متفاوت است، چرا که جنس مواد معدنی، موقعیت معدن، جهت وزش باد، نزدیکی به واحدهای مسکونی، آب و... در الزامات تاثیرگذار است. از این رو ما نمی‌توانیم به صورت کلی الزامات مشخصی را به معدن دار ابلاغ کنیم. هیچ کس بار حقوقی این مساله را به دوش نخواهد کشید و مسئولیت آن را قبول نخواهد کرد.

طالب زاده تاکید کرد: صدور مجوز برای واحدهای فرآوری سیار امکان ناپذیر است و اگر از تهران نیز استعلام صورت بگیرد قطعاً پاسخ منفی خواهد بود، تجربه کاری بنده نیز موید این مطلب است به طوری که تاکنون حتی برای یک

واحد سیار فرآوری مواد معدنی مجوز صادر نشده است، چرا که صدور مجوز برای این واحدها در ضوابط اداره کل محیط زیست نبوده است.

طالب زاده با بیان اینکه اقتصاد باید همراه با محیط زیست باشد، افزود: در همین راستا اداره کل محیط زیست در چهارچوب قانون عمل خواهد کرد. بر اساس قانون مجوز باید برای مکان صادر شود نه یک شرکت. شواهد نیز حاکی از آن است که اداره کل صمت نیز تاکنون مجوز سیاری را برای واحدها صادر نکرده است. با این حال، متقاضی احداث واحدهای فرآوری معدنی می تواند مستندات خود را ارائه کند تا ما استعلامات لازم را از تهران دریافت کنیم. اداره کل براساس دستورالعمل صادره مجوز را اعطا خواهد کرد؛ البته قطعاً تهران ضوابط سختگیرانه تری در این خصوص از استان اعمال خواهد کرد.

کارشناس حفاظت محیط زیست خراسان رضوی یادآور شد: بخش خصوصی می تواند استدلال های خود را در خصوص ایجاد واحدهای فرآوری سیار در شورای گفت و گو مطرح کند و در صورت قانع شدن استاندار، ایشان می توانند حکمی صادر کنند که اداره کل محیط زیست تابع آن باشد.

معیارهای اداره کل محیط زیست برای صدور مجوز منطقی است

در ادامه، مهدی وطن پرست، رئیس گروه تولید استانداری خراسان رضوی تصریح کرد: سازمان محیط زیست نمی تواند براساس فاکتورهای اعلامی، مجوز کلی به یک شرکت برای فعالیت در هر نقطه صادر کند. در واقع این سازمان براساس موقعیت مکانی منطقه تصمیم می گیرد که مجوزی برای آن نقطه صادر کند یا خیر. به نظر می رسد که این معیارها منطقی است و برای تمامی مناطق یکسان نیست.

رئیس گروه تولید استانداری خراسان رضوی خاطرنشان کرد: ضوابط و دستورالعمل های اداره کل محیط زیست اجازه صدور مجوز واحد فرآوری سیار مواد معدنی را نمی دهد. لذا نباید در این رابطه مقاومت کرد.

اداره کل صمت مخالف احداث واحدهای فرآوری سیار مواد معدنی نیست

در ادامه، قاسم کیومرثی، رئیس اداره فلزی اداره کل صمت خراسان رضوی تصریح کرد: اداره کل صمت مخالف احداث واحدهای فرآوری سیار مواد معدنی نیست اما در شرایط فعلی امکان تصمیم گیری کارشناسی در این خصوص وجود ندارد. با این حال معدن دار می تواند برای اخذ مجوز از اداره کل صمت پروانه اخذ کند و در صورت اتمام فرآیند، معدن دار می تواند تقاضای ابطال پروانه و صدور پروانه جدید از سوی صمت داشته باشد که این اقدام مترادف با ایجاد واحد سیار است، ضمن آن که الزامات زیست محیطی نیز در این رابطه رعایت می شود. اداره کل محیط زیست نیز قطعاً مخالفتی با این موضوع نخواهد داشت.

رئیس اداره فلزی سازمان صمت خراسان رضوی افزود: برای احداث واحد فرآوری سیار مواد معدنی باید بررسی های کارشناسانه صورت بگیرد تا این مصوبه در شورای گفت و گوی استان مورد توافق قرار بگیرد.

در پایان، لبافی، رئیس دبیرخانه کمیته حمایت از کسب و کار استان تصریح کرد: هر چند که صحبت ها و استدلال های طرفین هریک قابل اتکا است و لیکن اصل موضوع صدور مجوز فرآوری سیار با هدف کاهش هزینه ها و جلوگیری از اسراف در سرمایه گذاری و رقابت پذیر نمودن محصول نهایی یک موضوع غیر قابل انکار و یک ضرورت اجتناب ناپذیر است با این حال پیشنهاد می شود که بخش خصوصی طرح توجیهی قابل استنادی در خصوص احداث واحدهای سیار فرآوری مواد معدنی تهیه کند که الزامات زیست محیطی نیز در آن مشخص باشد تا پس از

مطالعات کارشناسی، به هیات مقررات زدایی، شورای گفت و گو و شورای عالی معادن منعکس شود و در نهایت، نتیجه گیری نهایی توسط این نهادها صورت بگیرد هرچند مصادیق اجرایی در سایر استانها حسب مکاتبه دبیرکل اتاق خراسان رضوی وجود دارد.

دستگاههای استانی دارای نماینده در جلسه:

دفتر هماهنگی امور سرمایه گذاری و اشتغال استانداری خراسان رضوی سازمان صنعت، معدن و تجارت، اداره کل حفاظت محیط زیست استان، خانه صنعت، معدن و تجارت استان، انجمن مدیران صنایع استان، کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی، کانون انجمنهای صنفی کارفرمایی صنایع استان، خانه معدن استان

جمعبندی مورد توافق اعضا

جلسه اول (هفتمین جلسه دبیرخانه):

نظر به اینکه بررسی های اولیه حاکی از این است که ۹۸ درصد معادن کشور کوچک مقیاس هستند و ۶۵ درصد تولید ایران را به خود اختصاص می دهند. و از طرفی یکی از سیاستهایی که در حوزه توانمندسازی بخش خصوصی دنبال می شود، برنامه ساخت و توسعه واحدهای سیار فرآوری مواد معدنی است که می تواند معادن کوچک و متوسط فلزی و غیرفلزی که احداث واحدهای فرآوری به شکل ثابت برای آنها توجیه اقتصادی ندارد را زیرپوشش قرار داده و بتوانند از طریق واحدهای سیار فرآوری مواد این معادن فعال گردد. این اقدام گامی موثر به منظور فعال شدن معادن متعدد کوچک و متوسط مقیاسی است که فعالیت های شان متوقف و راکد شده زیرا بخش معدن ایران به شدت وابسته به معدنکاری های کوچک مقیاس است اما فعال شدن معدنکاری کوچک مقیاس در ایران نیازمند تامین سیستم های فرآوری سیار است. در خصوص مشکلات و موانع فعالیت واحدهای معدنی غیرفعال استان یکی از مشکلات اصلی در این خصوص از سوی صاحبان این معادن مسائل مربوط به عیار پایین برخی از معادن عنوان شده است. در برخی موارد با توجه به ملاحظات زیست محیطی، و یا عموماً به دلیل حجم کم ذخیره، احداث یک کارخانه فرآوری فاقد صرفه اقتصادی می باشد. اما با ایجاد واحدهای فرآوری سیار میتوان مجموعه معادن مشابه در یک محدوده را به نحوی فعال کرد که علاوه بر ایجاد ارزش افزوده، به طرز چشم گیری هزینه حمل و نقل مواد معدنی کاهش پیدا کند. ضمن اینکه در تکالیف ماده ۹۰ آیین نامه اجرایی قانون معادن بهره برداران معدنی که احداث واحد کانه آرای، فرآوری و صنایع معدنی حسب درخواست آنها در طرح بهره برداری به تصویب برسد، نیازی به صدور جواز تاسیس برای آنها نیست و مجازند در محدوده پروانه مربوط، نسبت به ایجاد واحد مذکور اقدام و دستگاه های اجرایی موظفند با این قبیل بهره برداران نظیر سایر دارندگان جواز تاسیس رفتار کنند. این قبیل بهره برداران مشمول حمایت ها و مشوق های دولت خواهند بود، ذکر شده است. همچنین در شصت و هشتمین جلسه هیات مقررات زدایی و بهبود محیط کسب و کار به شماره ۸۰/۱۶۶۱۲۷ مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۱۶ صدور پروانه بهره برداری صنایع معدنی در محدوده معادن به سایرین به صورت استیجاری پیشنهاد اصلاح ماده ۹۰ آیین نامه اجرایی قانون معادن موضوع تصویب نامه شماره ۸۵۷۴۴/ت۸۹۰۸۹ک مورخ ۱۳۹۲/۴/۱۱ به شرح زیر تأیید و مقرر شد مراتب از سوی رییس هیات مقررات زدایی برای طی مراحل قانونی به هیات محترم وزیران ارسال شود. " صدور جواز تاسیس برای بهره برداران و دارندگان مجوزهای معدنی که احداث واحد کانه آرای، فرآوری و صنایع معدنی (به صورت ثابت و سیار) حسب درخواست آنها در طرح بهره برداری به تأیید وزارت صنعت، معدن و تجارت رسیده مورد نیاز نبوده و این قبیل بهره

برداران و دارندگان مجوزهای معدنی مجاز به ایجاد واحد فرآوری در محدوده پروانه و جواز برداشت مربوطه هستند. اجرای این مصوبه به صورت مشارکت در سرمایه گذاری یا استیجاری امکانپذیر بوده و دستگاههای اجرایی موظفند خدمات مورد نیاز به این فعالان اقتصادی را ارائه کنند."

هرچند ضرورت و اهمیت موضوع شفاف و فاقد ابهام است و اداره کل محیط زیست استان به لحاظ نظارت های زیست محیطی می تواند در یک معدن دو پروانه زیست محیطی یکی برای معدن و دیگری برای کارخانه فرآوری صادر نماید بدون اینکه ضرورت داشته باشد که کارخانه فرآوری در مالکیت معدنکار بوده و یا به صورت پیمانکاری دارای قرار داد با معدن باشد، لیکن حسب درخواست کمیسیون معدن مقرر شد، مجدداً در کمیسیون مطرح و پیرامون درخواست و چگونگی فرایند اجراء و نقش هریک از دستگاهها ظرف یک هفته بررسی و نظریه نهایی به دبیرخانه شورا منعکس شود

جلسه دوم (جلسه هشتم دبیرخانه):

پیرامون دستور کار طرح چگونگی اخذ مجوز جهت واحدهای کارخانه فرآوری سیار مواد معدنی در استان و اتخاذ تصمیمات لازم در این خصوص نظر به اینکه حسب آمار و اطلاعات مطرح شده، حدود ۹۸ درصد معادن کشور کوچک مقیاس هستند و این تعداد معادن تقریباً ۶۵ درصد تولید کشور را به خود اختصاص می دهند و با عنایت به اینکه یکی از سیاستهایی که در حوزه توانمندسازی بخش خصوصی در حوزه فرآوری مواد معدنی و جلوگیری از خام فروشی به عنوان یکی از وظایف دنبال شود، پروژه ساخت و توسعه واحدهای سیار فرآوری مواد معدنی است که قادر است معادن کوچک و متوسط فلزی و غیرفلزی که احداث واحدهای فرآوری به شکل احداث کارخانه ثابت برای آنها توجیه اقتصادی ندارد را، پوشش داده و همچنین بتوانند از طریق واحدهای سیار فرآوری مواد، این قبیل معادن را فعال نماید. این امر گامی موثر به منظور فعال سازی معادن متعدد کوچک و متوسط مقیاسی است که فعالیت های شان متوقف و راکد شده است. زیرا بخش معدنی ایران به شدت وابسته به معدن کاری های کوچک مقیاس است. همچنین نظر به حجم کم ذخایر با توجه به نیاز سرمایه گذاری های عظیم برای کارخانجات ثابت و عدم توان معدنکاران خرد، فعال شدن معدن کاری کوچک مقیاس در ایران نیازمند تامین سیستم های فرآوری سیار است. از طرفی در خصوص مشکلات و موانع فعالیت واحدهای معدنی غیرفعال استان یکی از مشکلات اصلی در این خصوص از سوی صاحبان این معادن مسائل مربوط به عیار پایین برخی از معادن عنوان شده است. در برخی موارد با توجه به ملاحظات زیست محیطی، و یا عموماً به دلیل حجم کم ذخیره، احداث یک کارخانه فرآوری فاقد صرفه اقتصادی میباشد. اما با ایجاد واحدهای فرآوری سیار میتوان مجموعه معادن مشابه در یک محدوده را به نحوی فعال کرد که علاوه بر ایجاد ارزش افزوده، به طرز چشم گیری هزینه حمل و نقل مواد معدنی کاهش پیدا کند. ضمن اینکه در شصت و هشتمین جلسه هیات مقررات زدایی و بهبود محیط کسب و کار به شماره ۸۰/۱۶۶۱۲۷ مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۱۶ صدور پروانه بهره برداری صنایع معدنی در محدوده معادن به سایرین به صورت استیجاری پیشنهاد اصلاح ماده ۹۰ آیین نامه اجرایی قانون معادن موضوع تصویب نامه شماره ۴۹۰۸۹/ت/۸۵۷۴۴ مورخ ۱۳۹۲/۴/۱۱ به شرح زیر تأیید و مقرر شد مراتب از سوی رییس هیات مقررات زدایی برای طی مراحل قانونی به هیات محترم وزیران ارسال شود. صدور جواز تأسیس برای بهره برداران و دارندگان مجوزهای معدنی که احداث واحد کنه آرای، فرآوری و صنایع معدنی (به صورت ثابت و سیار) حسب درخواست آنها در طرح بهره برداری به تأیید وزارت صنعت، معدن و تجارت رسیده مورد نیاز نبوده و این قبیل بهره برداران و دارندگان مجوزهای معدنی مجاز به ایجاد واحد فرآوری در محدوده پروانه و جواز برداشت مربوطه هستند. اجرای این مصوبه به صورت مشارکت در سرمایه گذاری یا استیجاری امکانپذیر بوده و دستگاههای اجرایی موظفند خدمات مورد نیاز به این فعالان اقتصادی را ارائه کنند.

لذا با عنایت به مباحث مطرح شده و موارد اعلامی و جمیع جهات در جلسه مقرر گردید:

<p>ضمن طرح در جلسه شورای گفت و گو برای ایجاد ظرفیت های جدید و کاهش هزینه ها:</p> <p>۱- اداره کل محیط زیست با توجه به مصادیق موجود در سایر استانها با مرکز مذاکره نموده و مجوز های لازم برای استان خراسان از طریق سازمان محیط زیست کشور اخذ نماید</p> <p>۲- به شورای گفت و گوی مرکز پیشنهاد گردد.</p> <p>۳- برای استفاده از ظرفیت م صوبه شست و ه ششمین جلسه هیات مقررات زدایی به شورا و هیات مقررات زدایی پیشنهاد گردد تا موضوع صدور مجوز پیرامون احداث کارخانجات فراوری سیار در معادن مختلف با رعایت شاخص های زیست محیطی صادر و مدیران استانی مرتبط (صمت و محیط زیست و ...) بتوانند راسا نسبت به صدور مجوز برای واحدهای فراوری سیار معدنی اقدام نمایند.</p>	
<p>در راستای طرح چگونگی اخذ مجوز جهت واحدهای کارخانه فراوری سیار مواد معدنی در استان و اتخاذ تصمیمات لازم در این خصوص نظر به اینکه حسب آمار و اطلاعات مطرح شده، حدود ۹۸ درصد معادن کشور کوچک مقیاس هستند و این تعداد معادن تقریباً ۶۵ درصد تولید کشور را به خود اختصاص می دهند و با عنایت به اینکه یکی از سیاستهایی که در حوزه توانمندسازی بخش خصوصی در حوزه فراوری مواد معدنی و جلوگیری از خام فروشی به عنوان یکی از وظایف اساسی دنبال می شود، پروژه ساخت و توسعه واحدهای سیار فراوری مواد معدنی است که قادر است معادن کوچک و متوسط فلزی و غیرفلزی که احداث واحدهای فراوری به شکل احداث کارخانه ثابت برای آنها توجیه اقتصادی ندارد را، پوشش داده و همچنین بتوانند از طریق واحدهای سیار فراوری مواد، این قبیل معادن را کد را فعال نماید. این امر گامی موثر به منظور فعال سازی معادن متعدد کوچک و متوسط مقیاسی است که فعالیت های شان متوقف و راکد شده است. زیرا بخش معدنی ایران به شدت وابسته به معدن کاری های کوچک مقیاس است. همچنین نظر به حجم کم ذخایر با توجه به نیاز سرمایه گذاری های عظیم برای کارخانجات ثابت و عدم توان معدنکاران خرد، فعال شدن معدن کاری کوچک مقیاس در ایران نیازمند تامین سیستم های فراوری سیار است. از طرفی در خصوص مشکلات و موانع فعالیت واحدهای معدنی غیرفعال استان یکی از مشکلات اصلی در این خصوص از سوی صاحبان این معادن مسائل مربوط به عیار پایین برخی از معادن عنوان شده است. در برخی موارد با توجه به ملاحظات زیست محیطی، و یا عموماً به دلیل حجم کم ذخیره، احداث یک کارخانه فراوری فاقد صرفه اقتصادی میباشد. اما با ایجاد واحدهای فراوری سیار میتوان مجموعه معادن مشابه در یک محدوده را به نحوی فعال کرد که علاوه بر ایجاد ارزش افزوده، به طرز چشم گیری هزینه حمل و نقل مواد معدنی کاهش پیدا کند. ضمن اینکه قید «سیار» با توجه به اینکه امکان دسترسی و نظارت سازمان محیط زیست را محدود نمی کند، نه تنها مانعی برای اخذ مجوز قلمداد نشود؛ بلکه از حیث قابلیت انتقال از منطقه، مدیریت منابع آب و انرژی و کاهش حمل و نقل، در صدور مجوز آنها نسبت به کارخانه های ثابت با تسهیل بیشتری اقدام شود.</p> <p>از طرفی فعالیت واحدهای سیار مسبوق به سابقه بوده اند و برای نمونه می توان به واحد فراوری سیار معدن مس «هندوآباد» اردستان، واحد پرعیار سازی معدن مس «رمشک» جنوب کرمان، واحد پلاسری «بزمان» سیستان و</p>	<p>پیشنهادات</p>

بلوچستان و واحد فرآوری سرب و روی «منصور آباد» تفت یزد اشاره کرد. ضمناً در شصت و هشتمین جلسه هیات مقررات زدایی و بهبود محیط کسب و کار به شماره ۸۰/۱۶۶۱۲۷ مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۱۶ صدور پروانه بهره برداری صنایع معدنی در محدوده معادن به سایرین به صورت استیجاری پیشنهاد اصلاح ماده ۹۰ آیین نامه اجرایی قانون معادن موضوع تصویبنامه شماره ۸۵۷۴۴/ت/۴۹۰۸۹ ک مورخ ۱۳۹۲/۴/۱۱ به شرح زیر تأیید و مقرر شد مراتب از سوی رییس هیأت مقررات زدایی برای طی مراحل قانونی به هیأت محترم وزیران ارسال شود. صدور جواز تأسیس برای بهره برداران و دارندگان مجوزهای معدنی که احداث واحد کانه‌آرایی، فرآوری و صنایع معدنی (به صورت ثابت و سیار) حسب درخواست آنها در طرح بهره برداری به تأیید وزارت صنعت، معدن و تجارت رسیده مورد نیاز نبوده و این قبیل بهره برداران و دارندگان مجوزهای معدنی مجاز به ایجاد واحد فرآوری در محدوده پروانه و جواز برداشت مربوطه هستند. اجرای این مصوبه به صورت مشارکت در سرمایه گذاری یا استیجاری امکانپذیر بوده و دستگاههای اجرایی موظفند خدمات مورد نیاز به این فعالان اقتصادی را ارایه کنند، لذا با عنایت به مباحث مطرح شده چنانچه هدف از فرآوری افزایش عیار و نه همگن سازی عیار ماده معدنی باشد، عمده ویژگی‌های مورد نظر تابعی از نوع ماده معدنی، روش اتخاذ شده جهت فرآوری و میزان فرآوری (پرعیارسازی) ماده معدنی است. با عین حال، مسئله «سیار» بودن این واحدهای معدنی مشمول تمام معادن مورد بحث خواهد بود و در تعارض با خواسته سازمان محیط زیست مبنی بر مکان ثابت واحدهای متقاضی مجوز است. ضمن اینکه تنها وجه تمایز یک واحد سیار (موبایل) از کارخانه‌های فرآوری در این نکته است که در واحدهای سیار پس از اتمام عملیات تجهیزات و دستگاهها (سنگ‌شکن‌ها، جداسازها و ...) قابل انتقال به صورت برنامه‌ریزی شده و زمان بندی شده به مکان مشخص و واجد مجوز بعدی خواهند بود. بنابراین، قید «سیار» با توجه به اینکه امکان دسترسی و نظارت سازمان محیط زیست را محدود نمی‌کند، نه تنها مانعی برای اخذ مجوز قلمداد نشود؛ بلکه از حیث قابلیت انتقال از منطقه، مدیریت منابع آب و انرژی و کاهش حمل و نقل، در صدور مجوز آنها نسبت به کارخانه‌های ثابت با تسهیل بیشتری اقدام شود. براین نکته نیز تأکید می‌گردد، فعالیت واحدهای سیار مسبق به سابقه بوده‌اند و برای نمونه می‌توان به واحد فرآوری سیار معدن مس «هندوآباد» اردستان، واحد پرعیار سازی معدن مس «رمشک» جنوب کرمان، واحد پلاسری «بزمان» سیستان و بلوچستان و واحد فرآوری سرب و روی «منصور آباد» تفت یزد اشاره کرد. **در هر شکل با بررسی جمیع جهات و تاثیر این پیشنهاد بر فعال سازی و کاهش هزینه های معادن کوچک مقیاس به شورا پیشنهاد می‌گردد، تا شورا مقرر نماید.**

۱- نظر به اینکه قید «سیار» امکان دسترسی و نظارت سازمان محیط زیست را محدود نمی‌کند، و نه تنها مانعی برای اخذ مجوز قلمداد نمی‌شود؛ بلکه از حیث قابلیت انتقال از منطقه، مدیریت منابع آب و انرژی و کاهش حمل و نقل، در صدور مجوز آنها نسبت به کارخانه‌های ثابت با تسهیل بیشتری اقدام می‌شود. ضمن اینکه، فعالیت واحدهای سیار مسبق به سابقه بوده‌اند و برای نمونه می‌توان به واحد فرآوری سیار معدن مس «هندوآباد» اردستان، واحد پرعیار سازی

<p>معادن مس «رمشک» جنوب کرمان، واحد پلاسری «بزمان» سیستان و بلوچستان و واحد فراوری سرب و روی «منصور آباد» تفت یزد اشاره نمود، لذا اداره کل محیط زیست استان ظرف مدت دو هفته نسبت به بازبینی مسئله با مختصات استان خراسان رضوی با معادن با ذخایر کم شرایط لازم برای طی فرایند اخذ مجوز توسط متقاضیان احداث واحدهای فراوری سیار با تمام ملاحظات زیست محیطی فراهم نماید.</p> <p>۲- با توجه به توضیحات فوق و رویکرد ملی آن و وجود مصادیقی در برخی استانها مراتب به شورای گفت و گوی مرکز منعکس گردد تا در دستور کار شورا قرار گیرد.</p> <p>۳- جهت استفاده از ظرفیت مصوبه شصت و هشتمین جلسه هیات مقررات زدایی از طریق شورای ملی و هیات مقررات زدایی پیشنهاد و مقرر می نماید تا موضوع صدور مجوز پیرامون احداث کارخانجات فراوری سیار در معادن مختلف با رعایت شاخص های زیست محیطی صادر و مدیران استانی مرتبط (صمت و محیط زیست و ...) بتوانند راسا نسبت به صدور مجوز برای واحدهای فراوری سیار معدنی اقدام نمایند.</p>	
<p>۱- صورتجلسه هفتمین جلسه کمیته حمایت از کسب و کار مورخ ۱۴۰۱/۹/۲۶</p> <p>۲- صورتجلسه هشتمین جلسه دبیرخانه کمیته حمایت از کسب و کار مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۱۹</p> <p>۳- نامه شماره ۱۴۰۱/۳۷۲۰/ص مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۰۹ دبیرخانه شورا</p> <p>۴- نامه شماره ۱۴۰۱/۲۲۵۱/د مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۰۶ کمیسیون معدن اتاق بازرگانی</p> <p>۵- نامه شماره ۱۴۰۱/۳۰۶۶/د مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۰۲ کمیسیون معدن اتاق بازرگانی</p> <p>۶- نامه شماره ۳۹۹۹۷ مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۱۳ سازمان محیط زیست استان</p> <p>۷- نامه شماره ۳۶۶۵۹ مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۱۳ سازمان محیط زیست استان</p> <p>۸- ابلاغ ۸۰/۱۶۶۱۲۷ مصوبات شصت و هشتمین جلسه هیات مقررات زدایی و بهبود محیط کسب و کار کشور</p> <p>۹- آیین نامه اجرایی قانون معادن ۱۳۹۲/۰۴/۱۱</p> <p>۱۰- نامه شماره ۱۴۰۲/۷۲۴/ص مورخ ۱۴۰۲/۳/۱۰ دبیرکل اتاق خراسان رضوی</p>	<p>فهرست مستندات و مدارک پشتوانه</p>